

v njem vsaj nekaj pravice dosegla. Daj mili Bog, da se te besede izpolnijo. Se ve, da je to naprej od nas odvisno, delajmo tedaj za svoj narod z vsemi močmi!

Iz Šmartina pri Slov. Gradci (Letino) pri nas moramo prištevati k srednjim, ker žito je slabo dajalo, le krma je bila nekoliko boljša ter bo žita brž malo na prodaj, živina ima še kaj dobro ceno in tudi debele svinje vržejo tukajšnjim prebivalcem lep denar. Sliši se, da je lansko leto zrastle v vinskih krajih dobra kapljica, pa tega tukaj res malo čutimo. Pri nekaterih krémah bolj čorbo, kakor vino za drag denar točijo in ima nekak židov okus; ne verjamem, da bode italijansko vino tudi zdravo došlo k nam. Dne 3. oktobra l. l. so obhajali Gaberšekovi iz Berd časten spomin, namreč zlato gostijo. Ravno dne 3. oktobra pred 50 leti je peljal stari Gaberšek svojo nevesto pred blagoslovljen oltar. Ta slavni spomin se mi je prav dopadel, ker ni bil iz baharije, bili so pri sv. maši in vbogi so dobili darila, in molili so za rajne, navzoči so bili sinovi in hčere in nekateri prijatelji; da smo se potem pošteno veselili, tega ne bom omenil. H koncu moram omeniti, da ko prečitam dopis »Slov. Gospodarja«, da je okrajni zastop Konjiški sklenil prošnjo za poštno zvezo v Konjice, Vitanje in Mislinje, vskliknem: To je dobro, ako se bo doseglo. Tak dober namen — ne bi škodilo, ako bi se prošnji pridružil Slovingraški okraj, ker te zveze je že davno potreba. Dalje sem čital: »Božič v gradu Konjiškem«. Skoraj do solz sem bil ganjen in imel sem sočutje s tistimi, ki so to osebno živeli: čitaj, pravim, čitaj, dragi prijatelj in priporočaj ga drugim in videl boš, da marsikatero reč izveš, kar ti bo v spodbujajo in pouk. Besede mičejo, zgledi vlečejo, ali te ne presune prizor, dragi čitatelj, ako prečitaš zadnji stavek omenjenega dopisa, ko namreč kneginja sama gre okoli oltarja z molekom med kmetičami in daruje! Vidi se jasno, da veje krščanski duh v višjih krogih med tem, ko srednji stan, nekateri mestjani, popolnoma propada. Tedaj čitaj in priporočaj »Slov. Gosp.« drugim, da izvejo, kaj lepega se godi na eni ali drugi strani. Zdaj pa srečno, dragi bralec, da se zopet vidimo!

Od Negove. (Bela žena.) Zanašajoč se na spretnejšo roko, postavim še le danes v »Slov. Gosp.« spominek vrli ženi in možu. Dne 17. junija 1892 smo spremili k večnemu počitku Barbaro Belec iz Radvanjev. Pokojno Barbaro je že skoraj dve leti divji rak na prsih grizel in ona je bila pri tem neznosnem trpljenju v božjo voljo vdana, večkrat sprevidena s sv. zakramenti, dne 15. junija pa je mirno v Gospodu zaspala. Bog, njej daj večni mir in pokoj in večna luč njej sveti naj, naj si v miru božjem počiva in sveti raj zavziva! — Dne 17. decembra 1892 pa smo izročili zemeljske ostanke rajnega gospodarja Jožefa Potočnik, iz občine Ivanjske, namreč brata Barbare Belec, v hladno krilo matere zemlje. Bil je rajni Jožef priden gospodar, oče in prijatelj, da se mu tudi na tem mestu nekaj vrstic pristoja. Rojen 1843, bil je 1864 k vojakom uvrščen in si je premnogo skusil po isterskih in drugih krajih. Ko je slednjič domov prišel, poprijel se je prav pridno gospodarstva in tudi svojega rokodelstva — sodarstva. Pač mnogoteri sod je pričel njegove, pridnosti. Mirna dušica, je bil bolj tih, čeravno včasih tudi šaljav, kakor njegov brat Alojz, kateri v Kraljevcih prav pridno gospodari in je tudi velik sovražnik liberalcev. Rajni Jožef ni imel sovražnikov nikdar. Svojemu otroku je bil najboljši oče. Pred nekaterimi dnevi je zbetežal in čeravno se je nekaj časa upiral bolezni, moral je slednjič v posteljo, iz katere ni več vstal. Vnetje notranjih delov ga je spravilo na mrtvaški oder. Ko je na parah ležal, obiskalo ga je mnogo ljudstva in prijateljev, še več pa ga je spremljalo na zadnji poti v tesno gomilo. Britki je uda-

rec za zapuščeno ženo, še večji za petletnega otroka, in britek je tudi udarec za zapuščenega moža Belec, ali tolažilo: »saj zopet v raju večnem vidimo se nad zvezdami«, naj celi pregloboko vsekano rano! Rajna sestra in brat pa naj v miru počivata do dneva, ko nas nebeska trobenta prebudi in nam da večno življenje!

J. Št.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Avstrijsko. V torek, dne 17. januarja, so se sešli gg. državni poslanci na novo ali bolje, na staro svoje delo. Našli so brž vse pri starem, tudi podlage za novo večino se ni gotove in je brž tudi ne bode. Nekaj bode pa vendar-le v državnem zboru novo: stari predsednik, dr. Smolka ne pride, vsaj ne več to zimo, na svoje mesto. To je pa pri zmešnjavah, kakor se godijo v drž. zboru, že tudi nekaj ter pride veliko na moža, ki ima posle cele hiše v rokah! — Grof Kuenburg, prej zaupni minister »nemske levice«, je poslanec za mesto Linz, ali njegovi volilci, najbolj obrtniki pripravljajo mu — nezaupnico. Zaupni minister pa nezaupnica!

Štajarsko. Jako žgeči so Nemci po naši deželi in ko bi mogli, snedli bi nas kar »z žlico zelja«, da bi nas ne bilo nikjer več, vsaj ne njim na poti. K temu jim naj pomore sedaj »nemško društvo«, ki išče udov najbolj »po planinskih krajih«, nihče pa se naj ne čudi, da so na čelu tudi v tem društvu najbolj slov. odpadniki po vzgledu »Kmetkega prijatelja«. — Deželni šolski svet izdeluje načrt postave, po kateri se odpravi okrajni šolski sveti in pustijo le »glavarški šolski sveti« t. j. v vsakem glavarstvu bode le eden tak šolski svet, če obvelja tak načrt v dež. zboru.

Koroško. Pri mestnem uradu v Celovcu se ne znajo slovenski. Te dni so z ondot poslali slov. stranki nemško odločbo in na robu stoji: Slov. odgovor sledi. To so storili pač zato, da dajo slov. stranki in tako iz dalje, tudi visoki vladi »eno pod nos«. — V Črnem se pripravljajo na občinske volitve in slov. može zmagajo gotovo, če si bodo edini. Upanje še je sedaj za to.

Kranjsko. Na občnem zboru »Slov. društva« v Ljubljani je bilo kacic 40 udov in spomina vredna je resolucija o slov. jeziku pri c. kr. sodnijah. Seveda zavoljo nje ne bode že kmalu drug red pri sodnijah, vendar pa izve svet še, kako daleč smo še od enakopravnosti! — V Kranji se ustanavlja mestna hranilnica in je žele, da začne kmalu svoje delovanje. Obč. hranilnice so dobre, ako so v dobrih rokah.

Primorsko. Poleg tednika »Soča« izhaja po novem letu v Gorici še vsaki 14 dnij »Primorec«: če bode le tudi za-nj denarja! — Troje iredentovcev pride v marčiji iz Trsta pred c. kr. porotno sodbo v Gradci. V Trstu se ne upajo jih postaviti pred sodbo, ker Bog zna, kaki porotniki bi bili na vrsti, morebiti prenapeti Lahi in zločincem bi brž potem ne bilo dalje — pihati kaše.

Hrvaško. Ker je stranka »hrvaških rodoljubov« sedaj složna, ima v saboru ali deželnem zboru v Zagrebu tudi zato več moči. Celó »narodna stranka« pravo za pravo pa madjaronska, se ne čuti več tako varne in to je dobro. — Nova berila za ljudske šole so jako slaba, malo krščanska, prav po brezverskem kopitu, kakor so tudi — kje drugje.

Ogersko. Vlada se dela, kakor da ji je neljubo, da ljudje ne marajo za »civilni zakon«, ali v resnici naj bode vesela, da jo ljudstvo obyaruje prepada, v kateri hoče judovstvo treščiti vlado z ljudstvom vred.

Posl. Rakovski je »veliki vodja« ogerskih freimaurerjev in žal, da zastopa ravno tak človek verne Slovence v Medjimurji.

Vunanje države.

Rim. V ponedeljek je bilo pri sv. očetu Leonu XIII. tajno konsistorije ali zbor kardinalov sv. cerkve. Sv. oče so imenovali v tem, 4 novih kardinalov, med njima sta nuncij na Dunaji, msgr. Galimberti in ogerski primas, Klavdij Vaszary.

Italija. Blizo Messine ste trčili italijanska in francoska ladija druga ob drugo, italijanski se ni kaj, francoski pa se je godilo ludo ter je vtonilo z nje troje mornarjev. Dobro, da ta polom sicer ne pomenja druge nesreče. — Po vsej Italiji vré med delalci, ker ni dela, zato pa tudi ni jela, ali kdo jim raj pomaga do dela? Vlada odrija delalce od sebe, pa tudi občine jim ne dajo dela.

Francosko. Može sedanje republike imajo veliko sreče; ker so blizo vsi, kar jih ima kaj moči pri ljudstvu, v vrsti očitnih goljufov, zato ni moza, ki bi vzel metlo, da zmete republiko in nje glave s površja. Več res ne zasluži. Pravi se, da predsednik Sadi-Carnot odstopi ter pride na njega mesto general Saussiers: ali pa vzame on potlej tisto metlo v roke? — Ker prihaja v razne liste po Nemčiji in Italiji poročil o »panamski rabuki«, ki niso vladi po volji, zato je izgnala ona dva poročevalca, enega pa so zaprli. No bolje zato ne bode.

Anglija. V Egiptu so angleških vojakov že jako siti in radi bi jih tem prej, tem rajši pognali iz dežele, toda doslej si še niso tega upali, ker niso imeli zaslonbe pri kaki drugi državi. Angleška vlada pa sumi, da so Rusi tudi v Egiptu tisti, ki »nešajo štenjo!« Mogoče je že tudi to!

Nemčija. Vojaški predlogi nemške vlade imajo hude težave v državnem zboru in to ni drugače, saj se izdaje za vojaštvo še itak preveč. — Nemški cesar Viljem II. je zbolel in se je moral vleči. Doslej pa ni nevarnosti za njegovo življenje.

Rusija. Carevič pride neki za dalje časa v Berlin ter ostane ondi gost cesarjev. Kaj hoče ondi? — Pri ministerstvu je bilo več važnih sprememb, vse pa kažejo, da hoče car spraviti red v vlado in nje delovanje.

Bolgarija. Sprememba v državni ustavi, po kateri ni treba, da je knez ud pravoslavne ali razkolniške cerkve, se ne izvrši tako lahko, kakor so mislili, kajti metropolit (razkolniški nadškof) ustavlja se ji na vse pretege. Misli si, da ga k temu vspodbuja ruska vlada in je to čisto lahko verjeti.

Srbija. Proračun za leto 1893 se napravi po lanskem proračunu in pride v skupščini v posvetovanje še le po veliki noči. Dotlej torej te nima zborovanj. Po novem redu dobi skupščina 134 poslancev. Mesto Beli Grad ima 4 poslance, Niš in Kragujevac dva, drugih 21 pa vsako po enem.

Turčija. Turki se sicer ne pečajo veliko s politiko, njo prepustijo radi sultanu in njegovi vladi. Sedaj pa delajo tudi v tem izjemo in sicer o panamski rabuki se piše v turskih listih veliko, seveda ne na pohvalo francoske, krščanske omike. Kaj pa, da goljufija ni krščanska omika!

Afrika. Khedive egiptovski, Abbaspaša je odpustil troje ministrov, ker so bili preveč na voljo angleške vlade. Na mesto njih je peklical druge može, ali s tem se je zameril angleški vladi in ona trdi, da khedive nima pravice do take spremembe pri vladi, ako ona v to ne dovoli. Khedive pa se, vsaj doslej, nič ne izmeni za angleške pritožbe.

Amerika. Na otoku Haiti je vzbruhnila, ustaja

ter se ljudem predsednik republike, general Hippolyte ne dopade. Do ustaje je prišlo vsled volitev. — V Cichagu bode v času razstave posebna blagajnica neke avstrijske banke. Tako bode lažje tje iti iz naše države, ker ne bode treba vsega denarja nesti s seboj, ampak ga človek dobi pri tisti banki, ako ga pri nas njej izroči.

Za poduk in kratek čas.

Miserere.

Iz češčine preložil J. Sattler.

Čitateljem »Slov. Gosp.« je znan v srce segajoči 50. psalm Davidov: »Miserere!« Poje se pri mrtvaških obredih. O tem žalnem psalmu slišal sem lansko leto na svojem potovanju po Španskem kaj čudno zgodbo.

Ko sem pregledoval v sloveči opatiji De Tiler samostansko knjižnico, našel sem v kotu tri zvezke, pokrite s prahom. Bil je to Miserere. Začel sem pazljiveje pregledovati zvezke, ali čim dalje sem se mudil pri teh notnih listih, tem bolj so se mi zdeli čudoviti. Opazil sem namestu onih laških besed, katere so sploh v navadi, n. pr. »maestoso« (veličastno), »allegro« (živahno), »ritardando« (polagoma), »piu vivo« (krepkeje), nekoliko vrst, pisanih z nemškimi pismenkami, ki so pomenile reči posebno težke in neizrečne, kakor bi to bilo »skripajo skripajo kosti prihajajo skripajoči glasovi in javkanje«

Ali pa n. pr. »Struna naj buči, pa ne, da bi vresčala neprijetno; bron naj grmi in doni, pa ne, da bi ogluševal; vse naj zveni; vse naj se vjema; — in to je človeštvo, ki ihti, se joka in tarna.«

A najedneje izmed vseh je bilo znamenje na koncu poslednjega verza: note so kosti, pokrite s krvjo; večna, neugasljiva luč, nebesa in njih harmonija moč! moč in sladkost!

»Veste, kaj je to?« vprašal sem starika, ki mi je razkazoval knjižnico preloživši mu za silo te vrstice, ki so se mi zdele popolnoma take, kakor da bi jih napisal blazen človek.

In starček mi je pravil nastopno povest.

I.

Pred davnimi leti prišel je v deževni in temni noči pred samostanska vrata te opatije popotnik proseč, naj bi mu dali prostôrček, kjer bi osušil svojo obleko, kos kruha, da bi si pregnal glad, in kak kotec, kjer bi prebil noč, da bi mogel o solnčnem vzhodu znova nastopiti svojo pot.

Brat, katerega je prosil, prepusti potujočemu svojo večerjo, ubogo svojo postelj in prasketajoče svoje ognjišče. Ko se tujec odpočije in okrepea, vpraša ga, čemu da potuje in kam je namenjen.

»Skladatelj sem«, odvrne vprašani; »porodil sem se daleč od tod. V domovini svoji sem slovel nekaj. V mladosti sem razvnel z umetnostjo svojo v sebi strasti, ki so me gnale v zločin. Zdaj — v starosti svoji hočem v dobro obrniti darove, katere sem zlorabil. Iščem vzveščanja v tem, s čimer bi se utegnil pogubiti.«

Ker so se zdele te besede bratu nekako skrivnostne, začela je radovednost njegova bolj in bolj rasti in ga vzbujati k daljšemu oprašanju, na katero je tujec odgovoril sledeče:

»V globini duše svoje sem objokal pregreho, katero sem učinil. Izprositi sem si hotel od Boga milosrčnosti; ali nisem našel pravih besed, s katerimi bi dostojno izrazil žalost svojo; kar zazrejo po naključji nek dan oči moje sveto pismo; odprl sem je